

Sjukvårdsförsäkringen - särskilt ersättningarna för privatläkares och privata tandläkares arvoden

Sjukförsäkring är en vanlig form för finansiering av hälsovården i många västliga industriländer. Den kan vara antingen offentlig eller privat. En offentlig sjukförsäkring är den huvudsakliga formen för finansiering av hälsovården särskilt i Mellaneuropa. I Finland har en sjukförsäkring varit i användning i ca 50 år. Med att införa sjukförsäkringen gick man in för att överflytta tyngdpunkten i hälsovården från sjukhusvård till öppen vård. Dessutom önskade man förbättra tillgången på service i landets olika delar samt ersätta de inkomstförluster som orsakas av sjukdom.

Sjukförsäkringen utgör en synnerligen omfattande helhet, bedömt både ur funktionellt perspektiv och på basis av det för den använda penningbeloppet. Sjukförsäkringen är numera indelad i arbetsinkomstförsäkring och sjukvårdsförsäkring. Vid revisionen fokuserades på en helhet som ersätts från sjukvårdsförsäkringen: ersättningarna för privatläkares och privata tandläkares arvoden. De ersättningar som Folkpensionsanstalten betalade för dessa arvoden uppgick år 2010 till ca 190 miljoner euro.

Vid revisionen utreddes om sjukvårdsförsäkringens ersättningar för privatläkares och privata tandläkares arvoden främjar befolkningens jämlika möjligheter att komplettera de offentliga hälsovårdstjänsterna till rimliga kostnader. Detta utvärderades med en jämförelse mellan social- och hälsovårdsministeriets strategi och nuläget i systemet, med hjälp av vårdgarantin samt med en utvärdering av systemets genomskinlighet. Dessutom granskades hur ersättningarna inriktas på olika befolkningsgrupper och hurudana följer höjningarna av ersättningsnivåerna har haft.

Vid revisionen iaktogs, att ersättningssystemet är förenat med många sådana drag, som försvagar medborgarnas jämlika möjligheter till att komplettera de offentliga hälsovårdstjänsterna med en sjukförsäkring. Sjukförsäkringssystemet är en helhet som det är svårt att skapa sig en bild av, och det är för medborgaren besvärligt

att på förhand bedöma vilken hans självriskandel blir efter ersättningen. Inom sjukförsäkringssystemet finns ca två och ett halvt tusen (2 500) ersättningstaxor och systemets terminologi är förvaltningsbetonad och främmande för medborgaren. Revisionsverket anser att social- och hälsovårdsministeriet bör utreda möjligheterna till att förbättra systemets begriplighet.

Vid revisionen observerades, att ersättningarna fördelar sig ojämnt både regionalt, på basis av kön och inkomster. Ersättningar betalas mera i bosättningscentra i landets södra delar samt till kvinnor. Beloppet av de betalda ersättningarna stiger också med ökande inkomster. Dessutom observerades, att systemet är sådant, att en del av de förhöjningar som gjorts i ersättningarna för arvoden spiller över på arvoden, och således inte blir till nytta för ersättningstagaren. Revisionsverket anser, att social- och hälsovårdsministeriet bör utreda åtgärder i syfte att stävja kostnaderna. Exempelvis möjligheterna att göra prisjämförelser bör förbättras och de borde göras lättare tillgängliga för medborgarna.